

Julian Treutler

Kielce. Cmentarz Stary, kw. 9B.

Nieco w głębi kw. 9B (za grobowcem Niewiarowskich), pod drzewem, na mogile ziemnej znajduje się ułamany krzyż betonowy z napisem wyrytym na poprzecznym ramieniu krzyża:

JULJAN TREUTLER / WETERAN 1863 R. / † 29.I.1924 R.

Julian Treutler de Traubenberg (1833 - 29.I.1924), jak podaje E. Kozłowski (J. M. Mazaraki - *Pamiętnik i wspomnienia*), syn Ignacego z Poborowic, wnuk Ludwika Morzkowskiego, szambelana króla Stanisława Augusta, żonaty był z Katarzyną Biechońską. Odznaczony był brązowym medalem pamiątkowym wojny krymskiej (1853-1856). [p. Odznaczenia]

Jak to wynika z zaświadczenia wydanego 22.XI.1919 r. przez Przytulisko Opieka Nad Weteranami w Kielcach (podpisane przez innego kieleckiego weterana, Edwarda Zagrodzkiego), Julian Treutler w czasie powstania był komisarzem organizacji powstańczej Obwodu Pińczowskiego. Następnie miał być oficerem sztabowym u Langiewicza. W zaświadczeniu podano, że po bitwie na Grochowiskach, "... *tenże Langiewicz uchodząc zagranicę, dalsze losy Oddziału powstańczego powierzył p. Treutlerowi. ...*" - co odbiega od znanych ustaleń historycznych (przekazanie komendy gen. Śmiechowskiemu).

Za udział w powstaniu styczniowym 1863 r. władze skonfiskowały mu majątek Chruścice (gmina Pińczów) i został skazany na Sybir. Z. Strzyżewska (*Zesłańcy Powstania Styczniowego ...*) podaje (z nieco zniekształconym nazwiskiem - Julian

Obok swej małżonki Katarzyny, przy stoliku stoi Julian Treutler (ze zbiorów rodziny)

Trenkler), że został on w 8 partii skierowany na Syberię. Katarzyna, żona Juliana, podążyła za nim i udało się jej wykupić go w drodze na zesłanie. Po stracie Chruścic zamieszkali teraz w Kielcach, Julian był rządcą majątków ziemskich. W związku małżeńskim z Katarzyną urodziła się im gromadka dzieci: **Ignacy**, który był żonaty z Salomeą Bielińską, **Antoni**, **Aleksander**, **Stanisław**, żonaty z Długolecką, **Maria** zamężna Dobrzańska i **Anna** zamężna Zienkiewicz. W okresie późniejszym, gdy zmarła żona, Katarzyna, mieszka u swego syna, Antoniego, w Zagrodach, pod Kielcami. A po śmierci Antoniego i drugiego syna - Stanisława, Julian Treutler znalazł się w Przytulisku Weteranów 1863, prowadzonym przez Edwarda Zagrodzkiego na ul. Wesołej w Kielcach.

Zaświadczenie z Przytuliska Opieka Nad Weteranami 1863 w Kielcach wydane dla Juliana Treutlera (dokument udostępnił - Andrzej Tuziak, praprawnuk Juliana)

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, po przeprowadzonym postępowaniu kwalifikacyjnym, Julian Treutler herbu Traubenberg otrzymał honorowy stopień ppor. weterana i został wprowadzony do IMIENNEGO WYKAZU WETERANÓW POWSTAŃ NARODOWYCH 1831, 1848 i 1863 ROKU (Dz. Personalny Nr 10 / 2321 z 1921 r.) – ale wpisano pod zniekształconym nazwiskiem: Treubenberg -Trenter Julian. W sprawozdaniu z wykonanych prac przez Dyr. Robót Publicznych w Kielcach za IV kw. 1930 r. (AP Kielce, zesp. 100/I, sygn. 15228) czytamy:

Mogilę powstańca z r. 1863 Treutlera obramowano ramą betonową z krzyżem kamiennym o.80 m wys. z wyrzeźbionym nazwiskiem. Mogiła weterana powstania narodowego 1863 r. w obecnym stanie pilnie wymaga prac remontowych.

Notkę biograficzną uzupełniono w listopadzie 2009 r. na podstawie rodzinnych przekazów Marii Mazaraki. Wzbożacono o informacje od praprawnuków Juliana Treutlera: Grażyny Sygowskiej i Andrzeja Tuziaka.

Uzupełnienia wprowadzone 29.07.2013 r.

W roku 2013, staraniem Stowarzyszenia Ochrony Dziedzictwa Narodowego w Kielcach, wykonano nowe urządzenie grobu. Krzyż nagrobny, który w ostatnim okresie czasu był zupełnie ukryty w ziemi, po przeprowadzonych pracach konserwatorskich został postawiony na schodkowym postumencie z czerwonego piaskowca. Został odnowiony również napis, wyryty na kamiennym krzyżu:

JULJAN TREUTLER / WETERAN 1863 R. / † 29.I.1924 R.

Bezpośrednio za krzyżem nagrobnym Treutlera rosło dorodne drzewo, które w m-cu października 2013 r. zostało wycięte.

*Mogiła weterana Juliana Treutlera - po wykonanych pracach w 2013 r,
po usunięciu drzewa rosnącego za krzyżem nagrobnym.*

